

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2557 ISSN 1906 - 7062

การพัฒนาทักษะด้านการวิจัยจากโจทย์ปัญหา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับความเชื่อ ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กใน 8 ชชาติพันธุ์ จังหวัดราชบุรี

*Research Skills Improvement of the Students from
Muban Chombeung Rajabhat University by Formulat-
ing Research Questions Based on the Local Wisdom
about Belief in Child Rearing among Eight Ethnic
Groups in Ratchaburi Province*

สมภัสสร บัวรอด¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะด้านการวิจัยจากโจทย์ปัญหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 2) เพื่อศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในชนเผ่า ไท-ยวน และ ชนเผ่าไทยมอญ จังหวัดราชบุรี

ประชากรเป้าหมายในการวิจัย ประกอบไปด้วย 1) นักศึกษาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 26 คน 2) ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของชนเผ่าไท-ยวน และชนเผ่าไทยมอญ จังหวัดราชบุรี จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินทักษะการวิจัย และแบบสัมภาษณ์ความเชื่อในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของชนเผ่าไท-ยวนและชนเผ่าไทยมอญ

1 อาจารย์สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

1) นักศึกษาทุกคนที่ได้รับการพัฒนาทักษะการวิจัย มีคะแนนทักษะการวิจัยหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา 2) ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในชนเผ่าไท-ยวนและชนเผ่าไทยมอญ จังหวัดราชบุรีแสดงออกด้วยพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น การเรียกขวัญ การซ่อนผี แต่เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป สิ่งที่เป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมก็ถูกความทันสมัย เทคโนโลยีทำให้วิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมดั้งเดิมเริ่มมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไป แต่อย่างไรก็ตามยังมีความเชื่อที่ยังคงสืบทอดต่อไปโดยไม่หวั่นไหวต่อกระแสโลกาภิวัตน์ ได้แก่ การโกนจุก การไหว้ผี ของชนเผ่าไทยมอญ

คำสำคัญ: ความเชื่อ ทักษะการวิจัย ชนเผ่าไท-ยวน ชนเผ่าไทยมอญ

Abstract

The purposes of this research were: 1) to develop research skilled of student from Muban Chombueng Rajabhat University by formulating research questions based on the local wisdom 2) to study of belief in child rearing of Thaiyuan tribe and Thaimon tribe in Ratchaburi Province. The target population was 26 students in Muban Chombueng Rajabhat University and 19 participants from Thaiyuan tribe and Thaimon tribe in Rachaburi. The instrument used included the research skill test and the belief in child rearing structured interviewing.

The data analyzed was the content analysis for the qualitative data and percentage, mean , standard deviation for the quantitative data.

The research results were as follow :

1) All Students who received the research skilled improvement increased their scores higher than before improvement.

2) The belief in child rearing of Thaiyuan tribe and Thaimon tribe in Rachaburi Province conveyed via their customs as hearten ceremony, concealed wraith. By the time, their old traditional way of life was influenced and altered since modernization and technology world came to replace. However, there was old culture conservation carrying on by them, against the modern world trends such as shaved ceremony, spiritual worship ceremony in Thaimon tribe.

Keywords : Belief Research Skill Thaiyuan tribe Thaimon tribe

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 กำหนดแนวการจัดการศึกษามาตรา 24 (5) ได้กล่าวว่า “ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้” และมาตรา 30 ได้ระบุว่า “ให้สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” การนำการวิจัยซึ่งเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ใหม่หรือกระบวนการแสวงหาความรู้เพื่อตอบปัญหาที่มีอยู่อย่างเป็นระบบ และมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาวิชาชีพครู ควรมีทักษะในการแสวงหาความรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของสร้างองค์ความรู้และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ผู้อื่นได้ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างของสังคม การดำเนินชีวิตของมนุษย์ รวมทั้งความเชื่อของบุคคล ซึ่งความเชื่อนั้นจะสะท้อนออกมาเป็นแนวทางการปฏิบัติตนของมนุษย์ และถูกถ่ายทอดไปยังลูกหลาน

รุ่นต่อ ๆ ไป ครอบครัวเป็นแหล่งสำคัญแห่งแรกในการให้กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม แก่เด็ก ในการที่จะหล่อหลอมให้เด็กเติบโตขึ้นมาเป็นผู้มีวัฒนธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ฯลฯ การอบรมเลี้ยงดูบุคคลในวัยเด็กมีอิทธิพลอย่างมากในการปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดในตัวเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม ภทริยา จันทรเพ็ญ (2552: 5) ได้กล่าวว่า เด็กจะมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือไม่ขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดูของแต่ละครอบครัว ฐานะทางสังคม รากฐานชีวิตของพ่อแม่ และความเคยชินที่ปฏิบัติกันมาจากครอบครัวของตน ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นคุณลักษณะทางจิตวิทยา จะทำให้นักศึกษาวิชาชีพครูมีความเข้าใจพฤติกรรม การแสดงออกต่าง ๆ ของผู้อื่นได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ มณีนิกา ชุตินบุตร (2543: บทคัดย่อ) เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน สะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์ของการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอน โดยพบว่า นักเรียนมีความสุข มีความพอใจในผลงาน เห็นคุณค่าในเรื่องของภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ความสนใจในท้องถิ่นมากขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปช่วยเหลือครอบครัวและชุมชนได้

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงจัดทำโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กใน 8 ชนเผ่า โดยเน้นศึกษาในกลุ่มของไท-ยวน และไทยมอญซึ่งอยู่ภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง โครงการพัฒนาครูของครูโดยผ่านกระบวนการวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนสาขาวิชาชีพครู ให้สามารถใช้กระบวนการวิจัยในการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ และสามารถใช้ทักษะการวิจัยในการสร้างองค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะด้านการวิจัยจากโจทย์ปัญหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
2. เพื่อศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในชนเผ่าไท-ยวน และชนเผ่าไทยมอญ จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรเป้าหมาย ประกอบไปด้วย

1) นักศึกษาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
จำนวน 26 คน

2) ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของชนเผ่าไท-ยวน
และชนเผ่าไทยมอญ จังหวัดราชบุรี จำนวน 19 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) แบบประเมินทักษะการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูล
พื้นฐานของศึกษามีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ
ตอนที่ 2 ข้อมูลทักษะการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)
จำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics Scoring) ทักษะใน
การวิจัย โดยมีคะแนนเต็ม 40 คะแนน จำแนกตามทักษะการวิจัยได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนในแต่ละทักษะการวิจัย

ทักษะการวิจัย	คะแนน
1. การกำหนดประเด็นปัญหา	7
2. กลยุทธ์ในการหาข้อมูลสารสนเทศ	9
3. ระบุแหล่งข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูล	5
4. การใช้ข้อมูลสารสนเทศ	5
5. การสังเคราะห์ข้อมูล	6
6. การประเมินผลผลิต	8

2) แบบสัมภาษณ์ความเชื่อในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของชนเผ่าไท-ยวนและ
ชนเผ่าไทยมอญ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Inter-
view) จำนวน 3 ฉบับ จำแนกได้ดังนี้ ฉบับที่ 1 ระยะตั้งครุर्ก ฉบับที่ 2 ระยะคลอด
บุตร และฉบับที่ 3 ระยะหลังคลอดบุตร แต่ละฉบับแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1
ข้อมูลพื้นฐานของผู้ถูกสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ข้อมูลความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู
เด็ก

ผู้วิจัยใช้วิธีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1-5 การทำกิจกรรมตามใบงาน ที่ 1-6 การทำกิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 1-2 และการลงพื้นที่ฝึกปฏิบัติการวิจัย 2 ครั้ง เพื่อพัฒนาทักษะการวิจัยตามแนวคิดของเบอร์โควิทซ์และไอเซนเบิร์ก (Berkowitz and Eisenberg) 6 ประการ ได้แก่ 1. การกำหนดประเด็นปัญหา 2. กลยุทธ์ในการหาข้อมูลสารสนเทศ 3. ระบุแหล่งข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูล 4. การใช้ข้อมูลสารสนเทศ 5. การสังเคราะห์ข้อมูล 6. การประเมินผล และดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การค้นคว้าข้อมูล ขั้นตอนที่ 2 การสร้างโจทย์วิจัย ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาระเบียบวิธีวิจัย สร้างแผนการเก็บข้อมูล และปฏิบัติการเก็บข้อมูล ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์และสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกได้เป็น 1) ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ คะแนนทักษะการวิจัยของศึกษา โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่ได้จากการสัมภาษณ์ ข้อมูลทั้งหมดได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับความเชื่อในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ก่อนการพัฒนาทักษะการวิจัย โดยใช้วิธีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1-5 การทำกิจกรรมตามใบงานที่ 1-6 การทำกิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 1-2 และการลงพื้นที่ฝึกปฏิบัติการวิจัย 2 ครั้ง มีนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งแปลความหมายได้ว่ามีทักษะในการวิจัยจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69 หลังการพัฒนานักศึกษาทุกคนผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 100 และเมื่อพิจารณาผลการพัฒนาทักษะ โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการพัฒนาพบว่า นักศึกษาทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 มีคะแนน

รวมหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา โดยหลังการพัฒนา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 36 คะแนน (= 36 , = 1.68) และอยู่ในเกณฑ์ผ่าน แปลความหมายได้ว่านักศึกษา มีทักษะการวิจัย ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการพัฒนา เท่ากับ 15 คะแนน (=15 , = 2.64) อยู่ในเกณฑ์ไม่ผ่าน แปลความหมายได้ว่านักศึกษาไม่มีทักษะการวิจัย รายละเอียดคะแนนก่อนและหลังการพัฒนาในแต่ละทักษะสรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนทักษะการวิจัยก่อนและหลังการพัฒนา

ทักษะการวิจัย	คะแนนเต็ม	คะแนนก่อนการพัฒนา		คะแนนหลังการพัฒนา	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การกำหนดประเด็นปัญหา	7	2	1.14	6	0.78
2. กลยุทธ์ในการหาข้อมูล	9	4	1.12	8	0.69
3. ระบุแหล่งข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูล	5	2	0.91	5	0.49
4. การใช้ข้อมูลสารสนเทศ	5	1	0.82	5	0.49
5. การสังเคราะห์ข้อมูล	6	2	0.57	5	0.64
6. การประเมินผล	8	3	0.89	7	0.67

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่าการพัฒนาทักษะการวิจัย 6 ทักษะด้วยวิธีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1-5 การทำกิจกรรมตามใบงานที่ 1-6 การทำกิจกรรมกลุ่มครั้งที่ 1-2 และการลงพื้นที่ฝึกปฏิบัติการวิจัย 2 ครั้ง ทำให้คะแนนทักษะการวิจัยหลังการพัฒนาด้วยสูงกว่าก่อนการพัฒนาในทุกทักษะ และสามารถทำงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ได้กลุ่มละ 1 เรื่อง

2. ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในชนเผ่าไท-ยวนมีเป้าหมายหลัก 5 ประการ คือ 1) เพื่อทราบการมาเกิดของเด็ก 2) เพื่อให้แม่เด็กคลอดลูกง่าย 3) เพื่อรักษาชีวิตเด็กให้ปลอดภัยจากผีหรือภัยอันตรายต่าง ๆ 4) เพื่อให้เด็กเลี้ยงง่าย 5) เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่ดีในอนาคต สามารถสรุปได้ดังนี้

- ความเชื่อเพื่อทราบการมาเกิดของเด็ก ได้แก่ การฝันเห็นของพ่อ แม่ หรือคนในครอบครัว ที่เห็นข้าวปลาอาหารหรือสิ่งของมีค่า

- ความเชื่อเพื่อให้แม่เด็กคลอดลูกง่าย ได้แก่ การกินน้ำมะพร้าว 1 เดือนก่อนคลอด การคลอดกับหมอตำแยที่มีคาถาอาคมต่าง ๆ

- ความเชื่อเพื่อรักษาชีวิตเด็กให้ปลอดภัยจากผีหรือภัยอันตรายต่าง ๆ ได้แก่ การฝังสายรกของเด็ก การทำพิธีเรียกขวัญ และการซ่อนผี

- ความเชื่อเพื่อให้เด็กเลี้ยงง่าย ได้แก่ การให้เด็กกินนมแม่

- ความเชื่อเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่ดีในอนาคต ได้แก่ การไม่ว่ากล่าวให้ร้าย ตีเตียนผู้อื่นขณะตั้งครุรงก์ การคลอดกับหมอต่ายที่มีคาถาอาคมต่าง ๆ การทำพิธีเรียกขวัญ และการให้เด็กกินน้ำผึ้ง

3. ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในชนเผ่าไทยมอญมีเป้าหมายหลัก 4 ประการคือ 1) เพื่อให้แม่เด็กคลอดลูกง่าย 2) เพื่อรักษาชีวิตเด็กให้ปลอดภัยจากผีหรือภัยอันตรายต่าง ๆ 3) เพื่อให้เด็กเลี้ยงง่าย 4) เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่ดีในอนาคตสามารถสรุปได้ดังนี้

- ความเชื่อเพื่อให้แม่เด็กคลอดลูกง่าย ได้แก่ ห้ามนั่งตามบันไดหรือนั่งพึงเสาบ้านเสาเรือน

- ความเชื่อเพื่อรักษาชีวิตเด็กให้ปลอดภัยจากผีหรือภัยอันตรายต่าง ๆ ได้แก่ ห้ามออกจากบ้านเวลากลางคืน และต้องกลับบ้านก่อนพระอาทิตย์ตกดินการไหว้ผีหรือเรียกว่า พิ้งกระบาล (การเซ่นผีสาว เทวดา นางไม้) การนํามะพร้าว 1 ลูกมาวางไว้หัวเตียงเวลานอนการคลอดบุตรที่บ้าน

- ความเชื่อเพื่อให้เด็กเลี้ยงง่ายได้แก่ ห้ามส่ง กิน สิ่งของ อาหาร หรือร่วมทำกิจกรรมใด ๆ ที่เป็นงานศพ กราบเท้าสามีก่อนนอน คลอดบุตรที่บ้าน และการทำพิธีโกนจุก

- ความเชื่อเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่ดีในอนาคต ได้แก่ หญิงมีครรภ์ต้องสวดมนต์ รักษาศีล ทำบุญโดยการใส่บาตรตอนเช้าเป็นประจำก่อนการคลอดบุตร ต้องไปขอขมาลาโทษผู้เฒ่า ผู้แก่ ในหมู่บ้านก่อนนอนต้องกราบเท้าสามีการฝังรกของทิศให้ถูกทิศ การทำพิธีเรียกขวัญ พิธีโกนจุก และพิธีเจาะหู

4. ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในชนเผ่าไท-ยวนและชนเผ่าไทยมอญ จังหวัดราชบุรีแสดงออกด้วยพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น การเรียกขวัญ การซ่อนผี แต่เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป สิ่งที่เป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมก็ถูกความทันสมัย เทคโนโลยีทำให้วิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมดั้งเดิมเริ่มมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไป แต่อย่างไรก็ตามยังมี

ความเชื่อที่ยังคงสืบทอดต่อไปโดยไม่หวั่นไหวต่อกระแสโลกาภิวัตน์ ได้แก่ การโกนจุก การไหว้ผี ของชนเผ่าไทยมอญ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาทักษะการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ทักษะการค้นคว้าข้อมูล เปิดโอกาสให้นักศึกษาสืบค้นข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งนักศึกษาต้องวิเคราะห์งานที่ได้รับมอบหมายให้สอดคล้องตามใบงาน นักศึกษามีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้อย่างต้นตัว และมีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการสืบค้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) นักศึกษาสามารถจัดกระทำ ศึกษา วิเคราะห์ ลองผิดลองถูก จนเกิดเป็นความรู้ความเข้าใจ ควบคู่กับการเรียนรู้หลักการที่ถูกต้องเหมาะสมจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในขั้นตอนที่ 2 ทักษะการสร้างโจทย์วิจัย พบว่า นักศึกษาสามารถตั้งโจทย์การวิจัยได้ โดยใช้ความรู้ยากเห็นเป็นตัวนำเพื่อคัดเลือกปัญหา ซึ่งแรงจูงใจที่สำคัญในการทำงานวิจัยให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่มีคุณค่า ควรแก่การทำความเข้าใจในวิถีชีวิต ความเชื่อ ตลอดจนประเพณีความเป็นอยู่ต่าง ๆ สำหรับขั้นตอนที่ 3 ศึกษาระเบียบวิธีวิจัย สร้างแผนการเก็บข้อมูล และปฏิบัติการเก็บข้อมูล และขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์และสรุปผล เป็นขั้นตอนที่ให้นักศึกษาไปเผชิญกับสถานการณ์จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมุ่งให้นักศึกษาได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่าง ๆ ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวแมน ซีคาตา และเวชลาจ (Newman Secada and Wehlage อ้างถึงใน ราเชน มีศรี. 2545) ที่ได้ศึกษาและสังเกตสภาพการจัดการเรียนรู้ภายในห้องเรียนเพื่อศึกษาสภาพห้องเรียนที่ส่งเสริมให้เกิดความคิดผลการวิจัย พบว่า นักเรียนจะประสบความสำเร็จมากที่สุดก็ต่อเมื่อได้นำความรู้ที่เรียนมาใช้และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้น นักศึกษาจะเกิดกระบวนการเรียนรู้และนำแนวทางที่เป็นทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติเกิดเป็นทักษะในการวิจัยต่อไป กิจกรรมในขั้นตอนที่ 3 และ 4 ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การ

จากนำเสนอผลการวิจัย ก่อให้เกิดบรรยากาศที่สนุกสนาน มีอิสระในการอภิปราย ชักถามได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ จุฑานุช บุชปวนิช (2547) ที่กล่าวว่ากิจกรรมกลุ่มมีส่วนช่วยในการพัฒนาด้านต่าง ๆ จึงเป็นการช่วยบุคคลให้พัฒนาตนเอง นับตั้งแต่การเรียนรู้ที่จะรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองอย่างเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามคะแนนที่ได้การประเมินทักษะการวิจัยในขั้นตอนที่ 3 ศึกษาระเบียบวิธีวิจัย สร้างแผนการเก็บข้อมูล และปฏิบัติการเก็บข้อมูล และขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์และสรุปผลส่วนมากเป็นกิจกรรมกลุ่ม ดังนั้น ในการประเมินนักศึกษาในกลุ่มเดียวกันจะได้คะแนนเท่ากัน แต่ความสามารถหรือทักษะในการวิจัยอาจไม่เท่ากัน ซึ่งทำให้คะแนนของนักศึกษาบางคนอาจไม่สอดคล้องกับสภาพจริง

2. ในปัจจุบันความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กในชนเผ่าไท-ยวน และไทยมอญ ยังคงสะท้อนออกเป็นมาเป็นแนวปฏิบัติตามประเพณีวัฒนธรรมของตนเอง จากการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้วิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณีบางประการสูญหายไป เช่น การคลอດกับหมอต้าแยที่บ้าน เพื่อให้บ้านผีเรือนรับรู้ เป็นต้น เพราะวิทยาศาสตร์ได้พิสูจน์อย่างชัดเจนแล้วถึงความปลอดภัยของแม่และเด็ก สอดคล้องกับ สมรรัตน์ พันธุ์เจริญ (2542) ที่ได้กล่าวถึง สาเหตุที่มนุษย์สร้างความเชื่อขึ้นมานั้น เนื่องจากความกลัวหรือความไม่รู้ของมนุษย์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ดังนั้น เมื่อความกลัวหรือความไม่รู้ได้ถูกหักล้างด้วยเหตุผลทางวิทยาศาสตร์จึงก่อให้เกิดการจางหายของความเชื่อ นอกจากนี้ยังมีบางความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีเริ่มจางหายไป เช่น พิธีเรียกขวัญ เป็นต้น ซึ่งผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าควรมีการสืบทอดเพราะเป็นสิริมงคลกับครอบครัว สำหรับความเชื่อที่ยังคงมีอยู่อย่างเหนียวแน่นจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และยากแก่การพิสูจน์ เช่น การไหว้ผี

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. คณะครุศาสตร์ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการวิจัยในลักษณะอื่น ๆ เช่น การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยประเมินโครงการ ฯลฯ อย่างต่อเนื่อง

จากการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อเป็นการปลูกฝังทักษะการวิจัย ซึ่งเป็นทักษะสำคัญ
จำเป็นของนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษา ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนโดยใช้
กระบวนการวิจัย

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการศึกษาค้นคว้าและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ยังคงสืบทอดมาปัจจุบัน โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษาข้อมูลมากพอ มีการฝังตัวอยู่ใน
หมู่บ้านชนเผ่าไท-ยวน และไทยมอญ เพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์ของความเชื่อ
และพิธีกรรมต่าง ๆ กับพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างลึกซึ้ง เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของ
ความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ในด้านสังคม เศรษฐกิจ และแนวทางการอนุรักษ์ความ
เชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ในยุคโลกาภิวัตน์

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2557 ISSN 1906 - 7062

เอกสารอ้างอิง

- จุฑานุช บุชปวนิช. (2547). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเทวราชกุญชร เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยา
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทริยา จันทร์เพ็ญ. (2552). การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับ
การปลูกฝังการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่
เด็กปฐมวัย กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลเปล่งประสิทธิ์ศรีนครินทร์.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มณีนภา ชูติบุตร. (2543). รายงานการวิจัย : ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนา
หลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน. กรุงเทพฯ : กองการวิจัยทางการ
ศึกษาศึกษากรมวิชาการ.
- ราชน มีศรี. (2545). การเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อพัฒนาการคิด. การศึกษา กทม.
ปีที่ 25 ฉบับที่ 12 (ก.ย. 2545), หน้า 4-12.
- สมรรัตน์ พันธุ์เจริญ. (2542). พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.